

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET (KD)
Att: Berit Johnsen/Bjørn R. Stensby
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Oslo, 25.januar 2008

Deres ref: 200704130-/BRS

Vår ref: Inger Lise Blyverket / DOK-2007-03919

HØRING - FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM GODKJENNING ETTER LOV OM FAGSKOLEUTDANNING

HSH viser til brev av 21.11.2007 der departementet legger fram forslag til revidert forskrift om godkjenning på bakgrunn av at fagskoleloven ble endret med virkning fra 1. august 2007.

HSH er opptatt av å styrke omdømmet til fagskoleutdanning og mener det er et stort behov for ulike tilbud innenfor dette skoleslaget. Det er en viktig oppgave å synliggjøre dette utdanningstilbudet som et reelt alternativ til høyere utdanning, og som en likeverdig del av det tertiære utdanningssystemet i Norge. Fagskoleutdanning representerer på den ene side et videreutdanningstilbud som er tilpasset arbeidslivets behov og som for en del utdanninger bygger på fag- og svennebrev. Dette virker rekrutterende, særlig for elever i ungdomsskolen som er interessert i hvilke videreutdannings- og karrieretilbud som finnes for dem som tar yrkesfaglig utdanning. Fagskoleutdanning innebærer for mange også en integrert del av førstegangsutdanningen eller som en "reskolering" i forbindelse med skifte av karriere, attføring til arbeidslivet eller komplettering og formalisering av realkompetanse.

HSH støtter på denne bakgrunn krav til kvalitetssikring av fagskoleutdanning. Imidlertid kjennetegnes dette utdanningstilbudet av fleksibilitet, og en av forutsetningene for skoleslaget er at tilbudene enkelt kan endres og tilpasses når arbeidslivets behov tilsier det. Dette er en viktig balansegang som både lov og forskrift må ivareta.

Hovedpunkter:

NOKUTs rolle og myndighet: HSH konstaterer at NOKUT med dette høringsforslaget gis utstrakt myndighetsutøvelse gjennom utvidede og bredere fullmakter. Det gjelder på flere områder, men særlig når det gjelder godkjenning av tilbydere som gis utvidet rett til å opprette nye fagskoletilbud og kriterier for kvalitetssikring. HSH er opptatt av at NOKUT må tilføres ressurser som står i forhold til oppgavene de nå blir tillagt, og at det gis tilstrekkelige føringer i rundskriv, veiledere eller liknende for hvordan den tildelte myndighet og fullmakter skal utøves av NOKUT.

Imidlertid vil vi understreke at det også i dag er store utfordringer når det gjelder ressurstilførsel til NOKUT for å nå målet om 6 måneders behandlingstid. Urimelig lang behandlingstid vanskeliggjør utvikling og lansering av studietilbud. Dette går i neste omgang ut over fagskolenes evne til å møte næringslivets behov for aktuell og tilpasset opplæring. En ordning med midlertidig godkjenning bør derfor vurderes.

Formell kompetanse for lærere: HSH foreslår at det *som hovedregel* innføres formelle kompetansekrav for lærere som arbeider i fagskolen for å sikre kvalitet i

opplæringstilbudet. Det bør likevel være fullt mulig å fravike kravet dersom tilbyder kan godtgjøre at den nødvendige kompetanse best ivaretas via annen kompetanse.

Begrepsbruk: HSH oppfatter at begrepet "godkjent tilbyder" kan virke forvirrende, da det henspeiler på en bestemt type tilbyder, samtidig som alle tilbydere som gir fagskoleutdanning må være godkjent. Vi foreslår begrepene "godkjent tilbyder" og "tilbyder med utvidet godkjenning".

Kvalitetssikringssystemer: HSH forutsetter at omfattende krav til kvalitetssikringssystemer kun gjelder de tilbyderne som skal ha utvidet godkjenning for selv å opprette fagskoletilbud. Det er behov for å inkludere ulike miljøer og aktører i arbeidet med å utvikle gode og omforente kriterier for et slikt system. HSH er derfor skeptiske til at et slikt system skal gjøres gjeldende allerede fra 1.januar 2009 og foreslår 12 måneders utsettelse.

Kommentarer til de enkelte paragrafer i utkastet til forskrift:

§ 1. Virkeområde

HSH er godt fornøyd med merknaden til § 1, der det presiseres hvordan lovens bestemmelser om at utdanningstilbudene skal bygge på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse er å forstå. Merknaden ivaretar både krav til forutsigbarhet og kvalitet samtidig som den legger opp til en viss fleksibilitet som igjen gir mulighet for å favne ulike deler av det mangfoldige fagskoletilbudet som i dag finnes.

§ 2. Vedtaksførhet

HSH har ingen kommentarer til denne paragrafen.

§ 3. Sakkyndighet

Når det i merknaden framgår at oppnevning av sakkyndige bør skje etter dialog med den aktuelle tilbyder/søker eller fagmiljøet, er HSH fornøyd med dette. Fagskoleutdanninger kjennetegnes av at de skal være fleksible, dynamiske og tilpasset arbeidslivets skiftende behov. Det er derfor av avgjørende betydning at det er en tett og god dialog mellom NOKUT og de miljøer som til enhver tid er opptatt av å tilby ulike former for fagskoleutdanning og det arbeidslivet som etterspør utdanning på dette nivået.

§ 4. Forholdet til forvaltningsloven

HSH har ingen kommentarer til denne paragrafen.

§ 5. Godkjenning av enkelttilbud etter lov om fagskoleutdanning

HSH mener at det er viktig med en forståelig begrepsbruk som ivaretar at det nå åpnes opp for to ulike typer av tilbydere. Se for øvrig våre kommentarer til § 6.

Dessuten vil vi framheve at bestemmelsen i § 5-7 kan medføre en betydelig "karenstid", som vi ikke ser tjener verken studenter eller næringsliv med tanke på kompetanseproduksjon. Vi forventer at en slik bestemmelse blir håndtert med lempe og fornuft.

§ 6. Godkjenning av tilbydere

HSH ber om at det vurderes en annen overskrift på denne paragrafen. Så vidt vi kan forstå regulerer denne paragrafen godkjenning av en spesiell type tilbyder; de tilbydere som gis fullmakt til selv å kunne utvide sitt fagskoletilbud uten å søke NOKUT om godkjenning av hvert enkelt tilbud. En bedre benevnelse på denne type tilbyder kan være: "Tilbydere med utvidet godkjenning". Også tilbydere av enkelttilbud regulert i § 5 vil være å anse som godkjente innenfor de regler som fins for denne type tilbyder.

I paragrafens punkt 3 står det: NOKUT utarbeider retningslinjer for behandling av søknader og utfyllende kriterier for godkjenning av tilbyder. Dette gir NOKUT vidtgående fullmakter, og det kommer heller ikke fram, verken i selve forskriften eller i merknadene, hvilket grunnlag kriteriene skal bygge på. Det vil derfor være avgjørende at NOKUT tilføres den nødvendig kompetanse og tilstrekkelig med ressurser til at de kan ivareta disse oppgavene, som utarbeiding av hensiktsmessige kriterier eksempelvis, på en forsvarlig måte.

HSH vil understreke at våre kommentarer til § 5-7 også er gjeldende for § 6-5.

HSH er av den oppfatning at det som *hovedregel* bør stilles formelle krav til utdanning for undervisningspersonalet i fagskolen. Lærernes kompetanse er en avgjørende faktor for kvalitetssikringen av tilbudene, og det er derfor viktig å stille sammenliknbare krav til fagskolen som til andre utdanningstilbud som er en formalisert del av utdanningssystemet. Vi foreslår at dette formuleres i en egen paragraf i forskriften.

HSH vil understreke at dersom en slik paragraf innføres, bør det være fullt mulig å fravike dette kravet dersom tilbyder kan godtgjøre at den nødvendige kompetanse best ivaretas av lærere med en annen faglig bakgrunn og/eller den nødvendige realkompetanse.

Uansett løsning er det viktig at NOKUT også på dette området tilføres tiltrekkelig med ressurser og kompetanse til å ivareta myndighetsområdet på forsvarlig vis.

§ 7. Kvalitetssikring

HSH har hele tiden støttet innføring av kvalitetssikringssystemer i fagskoleutdanningen med forutsetningen om at dette ikke må bli for ressurskrevende og byråkratiserende, særlig for de minste fagskoletilbydere. Slik vi leser forslaget til forskrift, vil krav om kvalitetssikringssystem gjelde for de fagskoletilbydere som gis utvidet godkjenning etter § 6. Det er vi fornøyd med. For øvrig gis NOKUT også her utvidet fullmakt og stor myndighet, og vi kunne ønske en nærmere klargjøring av hva et slikt system skal inneholde. HSH vil understreke at det er viktig at kriteriene utarbeides i nær kontakt med ulike miljøer som tilbyr slik utdanning. Vi konstaterer at det gis signaler i merknadene til paragrafens punkt 1, men mener dette er noe vagt. I merknadene til § 8, gis det derimot føringer som virker både klargjørende og rettledende (gjelder på hvilket grunnlag NOKUT kan la være å nytte sakkyndige i forbindelse med revidering av godkjenning). Dette må også ses i sammenheng med den fristen som foreslås for innføring av et slikt system – se kommentarer til § 12.

§ 8 Revidering av godkjenning av enkelttilbud

HSH er opptatt av at studenter sikres en så stor grad av forutsigbarhet som mulig, og at tilbydere gis en rimelig mulighet til å rette opp feil og mangler slik at studentene kan fortsette og avslutte sin utdanning der den er på begynt. En forskriftsfesting av dette er også i tråd med formuleringer i selve loven. Vi konstaterer at det foreslås en frist på inntil 6 måneder for tilbyder til å rette opp vesentlige mangler før vedtak oversendes departementet men kunne ha ønsket oss en minimumsbestemmelse også her, slik som angitt i § 9-4.

§ 9 Revidering av godkjent tilbyder

Her har vi ingen kommentarer utover de bemerkninger vi tidligere har gitt uttrykk for knyttet til begrepet "godkjent tilbyder".

§ 12 Overgangsregler

HSH ber om at departementet vurderer nøye forslaget om at tilbydere av fagskoleutdanning skal ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring gjeldende fra 1. januar 2009. Det er viktig at utviklingen av kriterier for et slikt system skjer i tett samarbeid med sektoren (se for øvrig våre merknader til § 7), og det vil derfor by på store praktiske problemer å innføre et slikt system så raskt. Vi foreslår derfor at dette kravet

utsettes med 12 måneder. Uansett må det være en forutsetning at utilstrekkelig saksbehandlingstid i NOKUT ikke skal gå ut over tilbyderne i en urimelig grad.

Vennlig hilsen
HSH

Harald J. Andersen /s/
Avdelingssjef

Inger Lise Blyverket/s/
Seksjonssjef

HSH
Ullern allé 28
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 06 09 30
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.hsh-org.no